

بسم الله الرحمن الرحيم

عملیات بدر در یک نگاه

نام عملیات : بدر

رمز عملیات : یا فاطمه الزهرا (س)

منطقه عملیاتی : شرق رودخانه دجله و جاده بغداد - العماره - بصره

مدت زمان عملیات : از ساعت ۲۳:۰۰ روز ۶۳/۱۲/۱۹ الی ۱۳۶۳/۱۲/۲۷ به مدت ۹ روز

نوع عملیات : گسترده

وسعت مناطق آزاد شده: *****

اهداف عملیات : عبور از هور در رسیدن به جاده ی بغداد - العماره - بصره - تهدید بصره از شمال

فرماندهی عملیات : قرارگاه خاتم الانبیا (مشترک سپاه و ارتش)

سازمان عمل کننده : سپاه پاسداران و ارتش جمهوری اسلامی

استعداد نیروی خودی: ۹ لشکر و ۳ تیپ سپاه، ۳ لشکر ارتش

استعداد نیروی دشمن : سپاه چهارم - ۲ لشکر پیاده - تیپ ۲ کماندوی - تیپ ۴۲۹ پیاده و تیپ ۹۴

نتایج عملیات : آزادسازی روستای ترابه، لحوک، نهروان، فجره، و نیز تصرف حدود ۸۰۰ کیلومتر مربع از هور و تصرف جاده ی خندق (الحجرده) به طول ۱۳ کیلومتر، که فاصله ش با جاده العماره، بصره ۶ کیلومتر است.

خسارات وارده به عراق: کشته و زخمی شدن بیش ۱۰۰۰۰ نفر - اسارات ۳۲۰۰ نفر - انهدام ۲۵۰ تانک و نفربر -

۴۰ قبضه انواع توپ - ۲۰۰ خودرو - ۶۰ قبضه انواع خمپاره انداز - ۵۰ دستگاه مهندسی - ۴ هواپیمای

pcv - ۲ هواپیمای میگ و سوخو

؟؟؟ غنائم: ۵ هلی کوپتر - ۶۰ قبضه انواع خمپاره انداز و ۲ دستگاه رادار رازیت به غنیمت گرفته شد.

1- جغرافیای منطقه ی عملیات:

منطقه عملیات بدر در شرق رودخانه دجله در همان جغرافیای منطقه ی عملیات خیبر واقع شده است فقط در عملیات بدر یک محور در روستای ترابه اضافه گردیده که جزو عملیات خیبر نبوده است یاد آوری می شود که این منطقه برای ایران از اهمیت فراوانی برخوردار بود و به همین دلیل با پاتک های شدید دشمن منطقه باز پس گیری شد. ولی سال بعد عملیات بدر هم در این منطقه انجام شد. قابل ذکر است جغرافیای منطقه عملیات بدر در جزوه عملیات خیبر توضیح داده شده است.

۲ - سابقه نظامی:

سابقه نظامی عملیات تنها به انجام عملیات خیبر در این منطقه بر می گردد که در جزوه عملیات خیبر تشریح گردیده است.

۳- فضای سیاسی مملکت و بین المللی:

سال ۶۳ پس از عملیات خیبر به نظر می رسید فضای سیاسی دنیا تا حدی برای شنیدن حرف های ایران در خصوص جنگ ایران و عراق مساعد شده ، حتی امیدواری هایی ایجاد شده بود که آمریکا و غرب به کنار رفتن صدام از قدرت رضایت بدهند. البته بعدها مشخص شد این ادعاها فریبی بیش نبوده است . پس از خیبر حجم کمک های بین المللی به صدام، افزایش چشم گیری داشت ، تجهیز نیروی هوایی عراق زمینه ی حمله ی هوایی گسترده به جزیره خارک را فراهم کرد. هدف صدام مختل کردن صادرات نفت ایران بود و اسکله های نفتی را مورد اصابت قرار می داد. موشک های عراقی ، که هر روز پیش رفته تر می شدند ، شهرهای ایران را به آتش می کشیدند. واشنگتن پست آمریکا روز چهار فروردین سال ۶۳ نوشت: پرزیدنت ریگان ، که چشمان خود را بر روی کرملین متمرکز کرده ، بهتر است نگاهی هم به پشت سر خود بیاندازد ، چرا که ممکن است آیت الله خمینی^(ره) در ایران در مسیری باشد که وقوع یکی از بزرگترین قیام ها از زمان جنگ جهانی دوم تا کنون را تسریع نماید ، گزارش های رسیده از جبهه های جنگ خلیج فارس نشان می دهد که در حال حاضر نیروهای^(امام) خمینی^(ره) ممکن است به پیروزی نهایی نزدیک باشند. بر اساس اظهارات تحلیل گران نظامی ، عراق ، که تجهیزات بیش تری در اختیار دارد ، از تهاجمات شدید امواج انسانی ایران درمانده شده است.

۴ - فضای حاکم بر جبهه ها:

مسئولین از فرماندهان نظامی می خواستند تا با یک عملیات پیروزمندانه زمینه را برای احقاق حق ایران فراهم کنند. در این مقطع، سال ۶۳ پس از بحث و بررسی فراوان، در نهایت بر اساس توانائیهای خودی و دشمن و نیز با در نظر گرفتن راههای دستیابی به بصره، سه راه کار در نظر گرفته شد که عبارت بودند از:

- منطقه عملیاتی خیبر واقع در هورالهویزه که در ۶۲/۲/۳ انجام شد.
- شرق بصره
- غرب اروند

از آنجا که منطقه شرق بصره و غرب اروند فاقد تناسب لازم با توان خودی بود، لذا مجدداً هور، به عنوان تنها راه ممکن و با ویژگیهای زیر، انتخاب گردید:

- آسیب پذیریهایی دشمن به لحاظ عدم تناسب توانائیهایش با منطقه هور و عملیات آبی - خاکی
 - اهمیت استراتژیکی منطقه در رابطه با بصره
 - توان نیروها از نظر کمی و کیفی
 - کم عمق بودن هدف و نیز امکان دسترسی سریع به آن
 - تسلط نسبی نیروهای شناسایی به منطقه، بنا به تجربه خیبر و استمرار شناسائیها
 - زمین اجازه کافی به دشمن جهت مانور زرهی نمی داد.
 - دشمن فاقد عقبه مناسب برای تک بود.
- با توجه به پر مانع بودن زمین های اطراف بصره فرماندهان هنوز به هورالعظیم و رسیدن به دجله و جاده ی العماره - بصره می اندیشیدند.

۵- قبل از عملیات

- محدوده عملیات:

منطقه ی عملیات در غرب هورالهویزه واقع شده است. از شمال به ترابه محدود می شود و از جنوب به القرنه ، فرات و کانال سوئیب. اکثریت منطقه عملیاتی را هور تشکیل می داد و تنها زمینی (به عرض حداقل هشت کیلومتر حداکثر ده کیلومتر می باشد) در این منطقه وجود داشت. هورالهویزه در شرق و هورالحمار در غرب این منطقه خشکی قرار گرفته بود و جاده بغداد - العماره - بصره از این خشکی می گذرد.

- اهداف عملیات :

دست یابی و تسلط بر جاده بصره - العماره و نیز راه یابی به مرکز اصلی هورهای غرب دجله - که استانهای ناصریه، بصره و العماره را احاطه کرده است و همچنین تسلط بر شرق دجله، توام با انهدام نیرو و اسارت نفرات دشمن، و تهدید بصره از سمت شمال، از جمله اهداف این عملیات بود.

ضمناً پاکسازی پاسگاه های ترابه - بلال، ابولیل و نیز روستاهای البیضه - الصخره، پدخندق و انهدام پلهای العزیز، خندق و ... ، در حد شمالی منطقه عملیات و پاکسازی روستاهای منطقه، انهدام پلهای جویبر و ... در نظر گرفته شده بود.

- طرح عملیات :

منطقه مورد نظر به دو محور شمالی و جنوبی تقسیم شد قرارگاه نجف در محور شمالی از شمال البیضه تا امتداد آب راه جمل و قرارگاه کربلا از شمال آب راه جمل و روستای نخیره در شرق دجله تا منطقه القرنه (خط الهاله) وارد عمل می شدند .

قرارگاه نوح^(۴) ماموریت داشت با تصرف پد (پد الهویدی) ، ضمن پدافند و گسترش در آن محور به سوی پل زردان پیشروی کند و سپس کانال سوئیب را شکافته و آب را به سمت بصره جاری کند و همچنین ۲ قرارگاه فرعی ظفر و نجف ۲ ماموریت های جداگانه به صورت احتیاط و نیز انجام عملیات فریب را به عهده داشتند. به این صورت که قرارگاه

ظفر آماده می شد تا در صورت امکان به طریق هلی برن از العزیر به طرف شمال درغرب رودخانه دجله حرکت کند
نجف ۲ نیز ماموریت داشت روی جاده العماره بصره و شمال پل العزیر آتش بریزد.

- محوره‌های تهاجم خودی:

- محدوده عملیاتی قرارگاه نجف :

- از منطقه ترابه تا آب راه نی نوا

- محدوده عملیاتی قرارگاه کربلا :

از جنوب خط حد قرارگاه نجف تا شمال پد الهویدی

- محدوده عملیات قرارگاه نوح :

از پد الهویدی تا کانال سوئیب هم چنین ۲ قرارگاه ظفر ۱ و ۲ تحت نظر قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) برای قرارگاه های
نجف و کربلا منظور شده بود.

قرارگاه ظفر ۱: تیپ ویژه شهدا از سپاه و تی ۱ لشکر ۲۳ نوهده

قرارگاه ظفر ۲: تی مستقل ۳۳ المهدی سپاه تی مستقل ۵۵ هواپرد ارتش

۶ - شناسایی منطقه:

در سال ۱۳۶۲ قرارگاه نصرت منطقه را به طور کامل مورد شناسایی قرار داده بود و نیروهای اسلام به منطقه اشرافیت
کامل داشتند در عملیات بدر هم برای اطلاع از وضیت دشمن و مکان های استقرار یگان های دشمن شناسایی انجام
گرفت.

۷ - سازمان رزم

- سازمان رزم خودی:

- قرارگاه نجف:

ل ۲۵ کربلا - ل ۱۴ امام حسین (ع) ل ۵ نصر ل ۷ ولیعصر تی ۱۸ الغدیر تی ۲۱ امام رضا (ع) گردانهای ویژه شهید صدر
گروه ۲۲ توپخانه ۲ گردان گروه ۴۰ توپخانه رسالت (۱ آتشبار) ل ۷۷ پیاده ارتش.

- قرارگاه کربلا:

ل ۱۷ علی اب ایطالب (ع) - ل - ۳۱ عاشورا- ل ۸ نجف ل ۲۷ محمد رسول (ص) تی مستقل ۴۴ قمر بنی هاشم - ل
۲۱ پیاده ارتش با ۹ گردان پیاده ۲ گردان مکانیزه و ۳ گردان تانک ل ۲۸ پیاده ارتش گردانهای ۳۲۷ - ۳۴۷ - ۳۵۰ القا
۴ . ۳۹۷ . ۳۷۲ . ۳۴۳ توپخانه

- قرارگاه نوح (ع) :

ل ۴۱ ثارا... - تی احمد بن موسی

- سازمان رزم دشمن :

از منطقه قلعه صالح تا نهر سوئیب تحت فرماندهی نیروهای شرق دجله بودند ، استعداد و نحوه گسترش یگان های
دشمن به صورت زیر بود :

- فرماندهی دفاع الاهورا از قلعه صالح تا الکساره
- ۲ گردان کماندوئی یوسف و عبدالله از لشکر ۱۰
- تیپ ۲ کماندوی سپاه چهارم
- لشکر ۳۷ پیاده از منطقه الکساره تا نهر روطه
- تیپ ۴۲۹ پیاده با ۳ گردان
- تیپ ۹۴ با ۳ گردان
- ۲ گردان کماندوئی الفیحا و محمد قاسم از لشکر ۵ مکانیزه
- نیروهای کماندو الشیبانی
- ۴ گردان تانک
- ۵ گردان توپخانه
- فرماندهی نیروهای دفاع از بصره از نهر روطه تا نهر سوئیب
- تیپ ۹۳ با ۳ گردان
- تیپ ۷۰۳ پیاده با ۳ گردان
- یک گردان تانک
- یک گردان توپخانه
- لشکر ۳۱ پیاده از نهر سوئیب تا پاسگاه طلائیّه
- تیپ ۱۱۸ پیاده
- تیپ ۴۹ و ۶۰۵ پیاده
- ۳ گردان توپخانه
- نیروهایی که دشمن در حین عملیات برای پاتک وارد منطقه کرد عبارتند از :
- لشکر ۱۰ زرهی با تی ۱۷ و ۴۲ زرهی و ۲۴ مکانیزه
- لشکر گارد ریاست جمهوری باتی ۱ مکانیزه ۲ زرهی ۳ نیروی مخصوص و ۴ زرهی
- لشکر ۴ پیاده کوهستانی باتی ۵ و ۱۸ و ۲۹ پیاده
- لشکر ۶ زرهی با تی ۱۶ و ۳۰ زرهی و ۲۵ مکانیزه
- لشکر ۱ مکانیزه با تی ۲۷ مکانیزه و ۳۴ زرهی و ۵۱ مختلط
- لشکر ۵ مکانیزه با تی ۲۰ و ۱۵ مکانیزه
- تی ۶۵ و ۶۸ نیروی مخصوص
- تی ۱۰ زرهی

۸- سازمان رزم خودی:

ل ۲۵ کربلا - ل ۱۴ امام حسین (ع) ل ۵ نصر ل ۷ ولیعصر تی ۱۸ الغدیر تی ۲۱ امام رضا (ع) گردانهای ویژه شهید صدر گروه ۲۲ توپخانه ۲ گردان گروه ۴۰ توپخانه رسالت (۱ آتشبار) ل ۷۷ پیاده ارتش.

ل ۱۷ علی اب ایطالب (۴) - ل - ۳۱ عاشورا- ل ۸ نجف ل ۲۷ محمد رسول (ص) تی مستقل ۴۴ قمر بنی هاشم - ل ۲۱ پیاده ارتش با ۹ گردان پیاده ۲ گردان مکانیزه و ۳ گردان تانک ل ۲۸ پیاده ارتش گردانهای ۳۲۷ - ۳۴۷ - ۳۵۰ القا ۴ . ۳۹۷ . ۳۷۲ . ۳۴۳ توپخانه
ل ۴۱ ثارا... - تی احمد بن موسی

۹- توان رزم دشمن:

بعد از خیبر دشمن اقدام به سازماندهی سپاه‌های (۱- ۲ - ۳ - ۴) خود نمود و فرماندهی شرق دجله را تشکیل داد و رده‌های مواضع پدافندی در سراسر منطقه جنوب ایجاد کرد و در مسیر آب راه‌ها و در داخل نی زارها کمین‌هایی قرار داد تا در صورت هجوم نیروهای ایرانی نقش هشدار دهنده و تأخیری داشته باشند و از نزدیکی نیروهای شناسائی به خط دشمن ممانعت به عمل آورد به منظور دید کافی اقدام به احداث دکل‌های شناسائی متعددی کرد و موانع زیادی از جمله سیم خاردار حلقوی و چند ردیف بشکه‌های فوگاز ایجاد کرد و موانع مختلفی جهت جلوگیری از پیشروی نیروهای ایران در عملیات احتمالی آینده سیل بندهای مختلفی ایجاد کرد. و روی آنها تیربار کار گذاشته بود و دشمن بسیار هوشیار شده بود و چند رده‌ی پدافندی در هور ساخته بود، نیزارهای اطراف پل خندق را قطع کرده بود تا نیروهای کمین منطقه دید بهتری داشته باشند، سیم خاردار را هم در ورودی‌ها پخش کرده بود. در شمال قلعه‌ی صالح باند فرودگاه زده و در جنوب القرنه پدهای هلی کوپتر ساخته بود. قبل از شروع عملیات، ۲۹ گردان پیاده، ۲ گردان مکانیزه، ۹ گردان توپخانه و ۵ گردان تانک از منطقه حفاظت می‌کردند.

۱۰- شرح عملیات :

عملیات در ساعت ۲۳ روز ۱۳۶۳/۱۲/۱۹ با رمز مبارک یا ... یا ... یا ... و قاتلوه‌م حتی لاتکون فتنه یافاطمه الزهرا (س) آغاز شد . در همان ساعت اولیه تمام خطوط دشمن به سرعت در هم کوبیده شد .

- قرارگاه نجف:

نیروهای قرارگاه نجف ۲ در محور ترابه (حد شمال منطقه‌ی عملیات) به دلیل هوش یاری دشمن، با آتش سنگینی رو به رو شدند، اما بالاخره تا صبح جنگیدند و پاسگاه ترابه را گرفتند. از آن جا که سر و صدا و شروع درگیری در محورهای دیگر، دشمن را هوش یار کرده بود، نیروهای محور پاسگاه ابوذر، که از دو ساعت قبل وارد هور شده بودند و در ۵۰ تا ۲۰۰ متری دشمن رسیده بودند، در آب با عراقی‌ها درگیر شدند. غواص‌هایی که جلوتر بودند به خشکی رسیدند، اما چون تعدادشان کم بود شهید شدند و کاری از پیش نرفت.
در محور قرارگاه نجف ۱، از ساعت ۲۲، هم زمان با پیاده شدن غواصان خودی از قایق‌ها به سوی سیل بند، منورهای دشمن منطقه را روشن کرد. اما مشکل خاصی پیش نیامد و نیروها توانستند راس ساعت ۲۳ به خط حمله کنند. در این محور نیز خط به آسانی شکسته شد و تا ساعت ۲۴ به پایان رسید. مرحله بعدی، الحاق یگانها روی سیل بند بود. تا آن لحظه بین سه لشکر خط شکن سپاه شکاف وجود داشت. پس از انجام عملیات الحاق، یگان‌ها به سوی ساحل شرقی دجله پیش روی کردند.

در آغاز روشنائی صبح ساعت ۶ نیروهای قرارگاه نجف پاکسازی خط اول خود را به جزء البیضه به اتمام رساند در حالی که واحدهایی از لشکرهای ۵ و ۷ و ۱۴ روی خط دوم درگیر بودند در این میان ل ۲۵ به علت طولانی بودن مسیر خود تا صبح به هدف نرسید و به عقب بازگشتند ، منطقه ترابه نیز به طور کامل پاکسازی شد و پس از الحاق نیروهای قرارگاه کربلا در خطوط اول و دوم ل ۱۷ از سمت شمال به سمت دجله اقدام به پدافند نمودند و واحدهای ل ۸ و ۳۱ به کنار دجله رسیدند .

در شب دوم واحدهایی از قرارگاه نجف در محور چهارراه دوم پد خندق و در جنوب آن وارد عمل شد با مقاومت دشمن به مواضع خود برگشتند. روز سوم عملیات با بمباران هوایی تعدادی از واحدهای قرارگاه نجف در وضع نامناسبی قرار گرفتند چهارراه پد خندق نیز به دست دشمن افتاد و نیروهای خودی در ۶۰۰ متری شرق این چهارراه مستقر گردیدند .

در شب و روز چهارم عملیات ، واحدهای قرارگاه نجف در شمال چهارراه پد خندق به دلیل عدم الحاق به جنوب و نیز فشار دشمن به مواضع اولیه خود بازگشتند

شب و روز چهارم عملیات، قرارگاه نجف مجبور شد به عقب بازگردد سپس پاتک های شدید دشمن به خط پدافندی قرارگاه نجف آغاز شد در این پاتک ها دشمن نتوانست رخنه ای در خط ایجاد کند.

- قرارگاه کربلا :

در محور قرارگاه کربلا (جناح جنوبی عملیات) خط شکسته شد. فرماندهان یگانهای قرارگاه کربلا برای انتقال نیروهایشان قایق می خواستند که با کمبود قایق مواجه بودند. این بار هم مثل عملیات خیبر تاثیر تحریم اقتصادی و برنامه ی آمریکن استانچ، که راه دست رسی ایران به تجهیزات دارای کاربری نظامی مثل قایق های موتوری را بسته بود، کاملاً محسوس بود.

در منطقه قرارگاه کربلا لشکرهای ۸ و ۳۱ ل ۲۷ به سرعت خود را به خطوط دشمن رسانده و در ساعت ۲ بامداد پس از پاکسازی این خط که دارای تعدادی مین پراکنده نیز بود به سمت دجله حرکت نمودند تیپ ۴۴ قمر بنی هاشم پس از شکستن خط اول سریعاً یک واحد ۱۱۰ نفری انفجارات را به همراه مواد لازم از روی جاده خاکی جویبره سمت پل فرستاد ، در ساعت ۲/۳۰ بامداد اعلام کرد پل بتونی جویبر را از دو طرف منهدم نموده است .

در شب دوم قرارگاه کربلا موفق شد منطقه پیشرفتگی رودخانه دجله و جنوب جویبر (کیسه ای) را تصرف و تأمین کند و واحدهایی از این قرارگاه بعد از وارد کردن ضرباتی بر دشمن رو به جنوب پدافند کردند.

در منطقه کربلا پاتک های دشمن عمدتاً از منطقه الهاله به سمت همایون شهر انجام شد که پس از انهدام تعدادی تانک و نفربر و به گل نشستن تعدادی دیگر تانک دشمن بدون نتیجه عقب نشست .

شب پنجم قرارگاه کربلا با نیروهای باقی مانده خود به غرب دجله تک کرد اگر چه قرارگاه توانست ضمن انهدام نیروهای دشمن در شرق بزرگراه قسمت اعظم پل ابوعران را تخریب کند لیکن با فشارهای دشمن از شمال ، جنوب و جنوب شرقی تا صبح روز پنجم ۱۳۶۳/۱۲/۲۵ مجبور شد منطقه غرب دجله بجز سیل بند غربی - در داخل کیسه ای را تخلیه کند با روشنائی صبح روز پنجم پاتک های دشمن با شدت تمام آغاز شد و تا بعد از ظهر این روز دشمن موفق

به ایجاد رخنه در کناره شرقی دجله و برهم زدن آرایش پدافندی خودی گردید ، آتش توپخانه دشمن نیز از این رو شدت گرفته و خطوط اول و دوم و سیل بند عقب آب راه ها را مورد هدف قرار داد .

با روشنایی صبح روز ششم پاتک های دشمن ادامه یافت که در ساعت ۱۰ صبح نیروهای قرارگاه کربلا به طور کامل به پشت جاده النهر - منتقل شد با فشار دشمن و پراکندگی واحدهای خودی وضعیت خط بسیار نامساعد بود بر همین اساس به دلیل عدم تضمین برای حفظ خط پدافندی شمال منطقه با توجه به این که در صورت شکستن خط فوق تمامی نیروهای منطقه در خطر انهدام قرار می گرفتند تصمیم گرفته شد عقب نشینی شود ، این عقب نشینی از ساعت ۵ بعد از ظهر ۱۳۶۳/۱۲/۲۶ آغاز شد و تا ساعت ۱۰ شب به پایان رسید و پل پد چهارم در چند نقطه منهدم و قطع گردید ، منطقه ترابه و پد خندق تا ۷۰۰ متری شرق چهارراه پد در دست نیروهای خود باقی ماند .

در شب ۱۳۶۴/۱/۲ دشمن به روستای ترابه تک کردکه با دادن ۸ اسیر و تعدادی تلفات مجبور شد عقب نشینی کند.

- قرارگاه نوح :

قرارگاه نوح ل ۴۱ ثارا... پدالهویدی و سیل بند اول را پاکسازی کرد ، با شروع روشنایی صبح پاتک های دشمن نیز آغاز شد فشارهای ممتد دشمن در طول روز منجر به باز پس گیری پدالهویدی و دیگر مناطق متصرفه شد.

لذا با این کار عملیات پایان یافت و نیروهای خودی به عقب برگشتند.

- عکس العمل و مقابله دشمن:

تشدید جنگ شهرها و جنگ نکتکسها از پیامدهای فوری عملیات بدر بود بعد از گذشت مدتی از عملیات عراق، ۲۹ شهر ایران را موشک باران کرد و هزاران شهید و مجروح از مردمان بی دفاع تقدیم انقلاب شد. دولت ایران از موافقان جنگ خواست تا در روز قدس راهپیمایی کنند. راهپیمایی روز قدس سال ۶۴، در روزهای موشک باران، با چنان شور و حالی برگزار شد که باورکردنی نبود.

- مهدی باکری :

روز پنجم ساعت هفت صبح تیم تخریب نیروهای گردان امام حسین محاصره شدند نیروهای مستقر روی پل اتوبان مرتب بی سیم می زدند که ما از چهار طرف در محاصره هستیم و زیر آتش شدید برادر باکری که صبح برای ارزیابی وضعیت نیروهای روی پل به منطقه عملیاتی رفته بود در خواست یک تیم تخریب دیگر کرد تا پل را منفجر کنند. هواپیماها و توپخانه های دشمن محل تجمع نیروها را زیر آتش گرفتند و آخرین پل نفرو را که روی دجله بود هواپیماها بمباران کردند و علی رغم فشار بر باکری جهت برگشت به عقبه او از رفتن به عقب امتناع ورزید و نهایتا در آنجا به شهادت رسید و سر پل ایجاد شده در شرق دجله از بین رفت و هیچ شکی باقی نگذاشت که باید که عقب نشینی کنیم و در ضمن حاج عباس کریمی فرمانده لشکر ۲۷ محمد رسول ا... (ص) نیز در این عملیات به شهادت می رسد. روحشان شاد.

۱۰ - نتایج عملیات:

علاوه بر انهدام و تلفات دشمن حدود ۸۰۰ کیلومتر مربع از منطقه هور از جمله روستاهای ترابه لحوک نهروان . فجره و نیز جاده الحجرده (خندق) به طول ۱۳ کیلومتر که فاصله آن با جاده العماره - بصره ۶ کیلومتر است به تصرف نیروهای خودی در آمد و نهایتا پس از مدتی مجبور به تخلیه شدیم.

- تلفات و خسارات وارده به دشمن :

کشته و زخمی شدن بیش ۱۰۰۰۰ نفر

به اسارات در آمدن ۳۲۰۰ نفر

انهدام ۲۵۰ تانک و نفربر

انهدام ۴۰ قبضه انواع توپ

انهدام ۲۰۰ خودرو

انهدام ۶۰ قبضه انواع خمپاره انداز

انهدام ۵۰ دستگاه مهندسی

انهدام ۴ هواپیمای PCV

انهدام ۲ هواپیمای میگ و سوخو

انهدام ۵ هلی کوپتر

۱۱ - بازتاب داخلی و خارجی عملیات:

امیدواری هایی که مذاکرات سیاسی به وجود آمده بود با عدم موفقیت عملیات بدر تا حدی کم رنگ شد. در عملیات های خیبر و بدر عدم هماهنگی سپاه و ارتش مشکلاتی به وجود آورد! برای همین پس از عملیات بدر بنا شد سپاه و ارتش مستقل از هم عمل کنند و در شهریور سال ۶۴ هم با دستور امام نیروهای سه گانه ی زمینی، هوایی و دریایی سپاه تشکیل شد. عملیات خیبر و بدر فصل جدیدی در جنگ به نام جنگ آبی - خاکی را گشود و از تجربیات ارزنده ی آن در عملیات های تاثیرگذار والفجر ۸ و کربلای ۵ استفاده شد.

پس از عملیات بدر حجم کمکهای نظامی به عراق رشد بسیاری داشت، طوری که در خرداد سال ۶۴ طارق عزیز اعلام کرد عراق موشک های پیش رفته و تسلیحات بیشتری گرفته است. روزنامه ی دی ولت آلمان هم نوشت: ((آمریکا ۲۰ فروند هلی کوپتر مدرن بل هاوک به مبلغ ۳۰ میلیون دلار به عراق واگذار کرده، فرانسوی ها هم ۶۰ فروند هواپیمای میراژ ۲۰۰۰ به عراق تحویل داده اند.))

- علل شکست عملیات:

(۱) نداشتن عقبه مناسب جهت پشتیبانی و ترابری.

(۲) نداشتن مهمات توپخانه با برد بلند

(۳) تحریم نظامی. امکانات با کاربری نظامی به ایران نمی فروختند از جمله قایق موتوری و یدک کشهای نظامی دریایی و دیگر تجهیزات نظامی

(۴) طولانی بودن مسافت عقبه با خط اول که تسهیلات و تجهیزات نمی رسید.

- فرماندهان شهید عملیات:

شهید حاج عباس کریمی (فرمانده لشکر ۲۷ محمد رسول...)

شهید حاج مهدی باکری (فرمانده لشکر ۳۱ عاشورا)

شهید ابراهیم جعفرزاده (فرمانده تیپ ۱۸ الغدير)

برای شادی ارواح طیه

شهدای عملیات بدر صلوات

منابع و مأخذ

- ۱- مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس (مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ)
- ۲- سازمان حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس و بسیج، معاونت روایتگری